בעד שאינו בדוק לה • גרלה לפרש דידעה שהיה נקי לפני יום לא יומים ותמה בשעת בדיקה נשלחו ממקום המולנע ולא בדקה הנר לכל אין גרלה לפרש שלא היה בדוק משלם דבהא לא היה רבי מחזיק טומאה ודאי: **מאי** לאו בזקנותו ולאין גרלה דמליגא הרבה תלמידים שמולקים על רבם בילדותם ורשב"ם פירש דרבי חייא חחילה למד בבבל ולמה זקנתו פלה ולמד לפני רבי כדאמרינן (שבת דף כ:) מזרה ונשתכחה עלו רבי חייא ובניו ויסדוה ועי"ל מדקאמר רבי חייא אף אתה עשיתו כתם ולא קאמר אף אתה רבי ש"מ דבזקנותו היה דהוה תלמיד חבר כדאמר בשילה מי שמת (נ"ב דף קיח:) בן עזאי תלמיד חבר של רבי עקיבא דאמר ליה ("שב אתה ולא קאמר שב מר): **האיך** מיתיתי דבבי הרב • משמע דר' יוסי היה רבו של רבי וקשה דאמר בפ' (ד) זה טורד (סנהדרין כד:) כמה מחבבים זה את זה דאילו ר' יוסי קיים הוה כפוף ויושב לפני רבי ואמר כבר הורה זקן ורש"י פי' התם "שהיה כפוף מחמת כובד שיאותו של רבי ואין גרלה דא"כ היכי מוכיח דמחבבין זה את זה וכי בשביל שיאות לא היה לו לפסוק כרבו ותו"ת "דבבתרוטו של רבי היה ר' יוסי גדול יותר וזקנותו [מחמת התלמידים] נתחכם רבי יוחנן כדאמר מי הכא הואיל ומכיתי רבנן קמיה מחדדין שמעתתיה: **ורבי** יוסי מטהר • גרלה דלגמרי מטהר מדקאמר לעלמו טיהר כמו גבי אשה שעשתה לרבה דהתם גרלה דלגמרי מטהר דאין גרלה לפרש לעלמו טיהר דמדמטהר גבי אשה שעשתה לרבה לגמרי הכא בעד שאינו בדוק יטהר לכל הפחות מנדה ויעשנה כמו כתם דא"כ מאי פריך בסמוך האמר ר' יוסי בר' חגיגא לא תימא ר"מ סו' מאי קושיא והלא יש להתמיר בעד שאינו בדוק לה טפי מבאשה שעשה לרבה מיהו ר"ח פירש דר' יוסי לאו לגמרי מטהר באשה שעשה לרבה וכמסקנא דר"מ מטמא נדה איתמר ולפי' זה הא דתנן בפ' האשה (נמקן דף מז:) אין ואשה שעשו לרבה בספל ומגלה דס דר' יוסי מטהר ופריך בגמרא למה לי הך בבא ומשני לא מרישא ה"א דיעבד קמ"ל סיפא דאף לכתחלה לפי' ר"ח לא קאי אף לכתחלה אריש לא אסיפא דוקא:

בעינן חתיכה מב' חתיכות • ות"ת ברים פ' ספק אכל (כריתות דף יז:) דפריך לר' חייא בר רב דבעי חתיכה מב' חתיכות מבריתא דהכא ומשני רבי אליעזר היא דאמר כוי חייבין על אכלו אשה אלו אדמקשה מבריתא לחייבי ממזרי' דהכא דפעורה מקרבן "וי"ל דשמא מחייבין לא פעוריה אלא מחטאת ולא פליג מבריתא והא דקאמר ומגא דידן ה"ק אמ"ל דמחייבין פוטר אף מאשה אלו היינו טעמא דסבר בעינן חתיכה מב' חתיכות: **מאי** אחר אחר אחר • ומימה כיון דאמר כדי שתושיט ידה וחטוט עד מתח הכר דהוי טמא בועלה שבעה ומייב אשה אלו אלו ידעינן דאשה אשה יוחר עד שתרד מן המטה דאחר אחר הוא ואיכא בועלה טומאה שבעה [עיין ברשב"ם] :

אמר לו ר' חייא אי אתה מודה שצריכה כגרים ועוד א"ל אבל אמר לו א"כ (אתה) אף אתה עשיתו כתם ורבי סבר "בעינן כגרים ועוד לאפוקי מדם מאכולת וכיון דנפק להמדם מאכולת ודאי מגופה אתא מאי לאו בזקנותו קאי הא בילדותו טימא משום נדה שמע מינה "משתבח ליה רבי לרבי ישמעאל ברבי יוסי ברבי חמא בר ביסא דארם גדול הוא אמר לו לכשיבא לידך הביאהו לידי כי אתא א"ל בעי מינאי מילתא בעא מיניה בדקה בעד שאינו בדוק לה והניחתו בקופסא ולמחר מצאה עליו דם מהו אמר לו כדברי אבא אימא לך או כדברי רבי אימא לך א"ל כדברי רבי אימא לי אמר רבי ישמעאל זהו שאומרין עליו דארם גדול הוא היאך מניחין "דברי הרב ושומעין דברי התלמיד ור' חמא בר ביסא סבר רבי ריש מתיבתא הוא ושביחי רבנן קמיה ומחדדי שמעתתיה מאי רבי ומאי רבי יוסי אמר רב אדא בר מתנא תנא רבי מטמא ורבי יוסי מטהר ואמר רבי זירא כשטימא רבי בר"מ וכשטיהר רבי יוסי לעצמו טיהר "דתניא "האשה שהיתה עושה צריכה וראתה דבר"מ אומר אם עומדת טמאה אם יושבת טהורה רבי יוסי אומר בין כך ובין כך טהורה א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי והא א"ר יוסי בר' תנינא כשטימא ר"מ לא טימא אלא משום כתם ואילו רבי משום נדה קאמר א"ל אנן הכי קאמרינן כי איתמר ההיא משום נדה איתמר: נמצא על שלה אותיום טמאין וכו': ת"ר "איזהו שיעור וסת משל לשמש ועד שעומדין בצד המשקוף ביציאת שמש נכנס עד היו וסת שאמרו לקינוח אבל לא לבדיקה: נמצא על שלה לאחר זמן וכו': תנא "וחייבין אשם תלוי ותנא דידן מ"ט "בעינן חתיכה משתי חתיכות: איזהו אחר זמן וכו': ורמינהי איזהו אחר זמן פירש ר' (ו) אליעזר ברבי צדוק כדי שתושיט ידה תחת הכר או תחת הכסת ותטול עד ותבדוק בו "אמר רב חסדא מאי אחר אחר (ג) אחר והא קתני עלה נמצא על שלה לאחר זמן טמאין מספק ופטורין מן הקרבן איזהו אחר זמן כדי שתרד מן המטה ותדיח פניה "ה"ק איזהו אחר זמן כדי שתושיט ידה לתחת הכר או לתחת הכסת ותטול עד ותבדוק בו וכדי שתרד מן המטה ותדיח את פניה מחלוקת ר"ע וחכמים והא אח"כ קתני ה"ק וזהו אח"כ שנחלקו ר"ע וחכמים רב אשי אמר אידי ואידי חד שיעורא הוא עד בידה כדי שתרד מן המטה ותדיח את פניה אין עד בידה כדי שתושיט ידה לתחת הכר או לתחת הכסת ותטול עד ותבדוק בו מיתיבי איזהו אחר זמן דבר זה שאל רבי אלעזר ברבי צדוק לפני חכמים באושא ואמר להם שמא

שצריכה כגרים ועוד. כשישר אחר כתמים שאין מטמאין אלא כגרים ועוד כדאמרינן בהכרותה כתם (נקמן דף מח:) דעד כגרים יכולה לתלות ולומר דם מאכולת הוא: אבל. הן נאמת: אמר לו. ר' חייא: אף אתה עשיתו כתם. טהא אתה בו דין כתם דשיעורו כגרים ועוד ובפחות מכאן אלא כלום הלכך עומאתו ספק ספק דלא ודאי דאיה הואי מגופה כדקאמרת האמר בפ' יולא דופן (נקמן דף מ:) אפי' כעין הארדל ובפחות מכן: לאפוקי מדם מאכולת. דכיון דאיתו בדוק לה כל כמה דליכא כגרים ועוד הוה לה לספוקי בדם מאכולת קודם בדיקה: מאי לאו בזקנותו קאי. מדפליג עליה דרבי רבינה: אמר ליה. רבי ישמעאל לרבי חמא בעי מינאי מילתא: כדברי אבא. רבי יוסי אי כדברי רבי ולקמן מני פלוגתייהו בשמעתין: לעצמו טיהר. לטעמיה אזיל דאמר נמי הכי בדוכתא אחריתי (נקמן דף מו:): צריכה. מטילה מים: עומדת טמאה. דכיון דדחוקה היא הדור מי רגליס למקור ואיימי דס והכי מפרש בפ' האשה (שם): יושבת טהורה. דממקום מי רגליס הוא בא ואין טמא אלא דס המקור. ומדקאמר רבי מאיר עומדת טמאה ואף על גב דאיכא לספוקינהו במקום מי רגליס כיון דרגלים לבר דדחיק לה עלמא וחזקת דמים מן המקור מטמאין ה"נ מיטמיא: משום כתם. טומאת ספק לתלות ואילו רבי לעיל טימא משום נדה דקתני רבי אומר טמאה נדה: כי איתמר ההיא. דר' יוסי בר מינא: הוי וסת שאמרו. לחייבה בחטאת: לקינוח. מבחוץ ולא לבדיקה מבפנים דא"כ שהה יותר מכשיעור ואין כאן אלא טומאת ספק ואשם תלוי: תנא וחייבין באשם תלוי. אמנא לאחר אותיום קאי דקתני בתמתין (פ"א) ופטורין מן הקרבן: בעינן חתיכה משתי חתיכות. דכתיב באשם תלוי (ויקרא ה) אחת מכל מצות ה' וקשבר יש אם למקרא מצוות קרבן הילכך בעינן שתים אחת של איסור ואחת של היתר ואכל אחת ואינו יודע איזהו אכל אשמו ואמומו עמו בבית ובא על אחת מהן בשבור אשמו היא ונודע שאמיהן היו בטהר ואינו יודע על איזהו מהן בא אכל הכא מדא חתיכה היא ספק שריא ספק אסורה ותנא ברא שבר יש אם למסורת והכי פליגי במסכת כריתות (דף יח:): שתושיט. ועודה בטהר הא כדי שתרד שיעורא דבה(ג) ואינה מטמאה את בועלה אלא כאחר מגע מעת לעת: מאי אחר. דקתני בתמתי' איזהו אחר זמן כדי שתרד לאו אאחר אותיום קאי דטמאים מספק אלא איזהו אחר זמן שהוא אחר אותו שלאחר אותיום שאינה מטמאה את בועלה לרבנן אלא לר"ע כדי שתרד כו': והא עלה קתני כו'. אלמא אטמאין מספק קאי משום שמטמאה את בועלה אפי' לרבנן: הכי קאמר. מסורי מתקרא והכי קתני איזהו אחר זמן שהן טמאין מספק כדי שתושיט (ה)אבל שהתה כדי שתרד מטמאה מעת לעת ואינה מטמאה את בועלה רבי עקיבא אומר מטמאה את בועלה ואפילו כל מעת לעת: והא אח"כ קתני. דקתני בתמתי' ואח"כ מטמאה מעת לעת ואינה מטמאה כו' אלמא כשהתה יותר מכדי שתרד הוא דפליגי אבל בכדי שתרד *טומאה אפילו לרבה וקשיא בריתא דכדי שתושיט: וזהו אח"כ. הא שיעורא דכדי שתרד זהו אח"כ שנחלקו בו ר"ע וחכמים: עד בידה. שאינה צריכה להושיט ידה תחת הכר הוי שיעורא בכדי שתרד ותדיח בלאותו עד: אין עד בידה. דבעינא להושיט ידה תחת הכר: בכדי שתושיט. ותבדוק ותודה בטהר בלא אפי' עד בידה נפיש כדי שתרד מכדי שתושיט הילכך אחר אחר הוא:

נר מצוה

לט א מיי' פ"ד מהל' איסורי ביאה הלכה יט ופ"ט מהל' נזירות הלכ' ט סמג לאוין קכו טור ש"ע יו"ד סימן קפ"ג סעיף ט:

מ ב מיי' פ"ח מהלכות שגגות הל' ג סמג עשין ריה:

מא ג מיי' שם פ"ה הל' ו טוש"ע יו"ד סימן קפו סעיף ט:

[ע"ל שבאת ולא קאמר שבת מר]

[בשבת מה:]

[ועי"ש בתוס' דשבת נא: ד"ה אלו הים הים וכו']

תוספי הרא"ש

ור' קסבר בעינן כגרים תנור לאפוקי דם מאכולת ולר' חאי דקתני בדקה בעד שאינו בדוק לה הייט בחלוקה אי בסרינה דאילו באחר מכל הבגדים ליכא לפרוש לדם מאכולת: בזקנותו קאי • פרש"י ז"ל מדליגא עליה דרבי ומיהו בכסת מקומות בתלמיד מציגו שנחלק התלמיד עם הרב ונראה לפרש דדייק מדא"ל אף אתה עשיתו כתם • ולא קאמר אף אתה רבי עשאו כתם משמע דבזקנותו היה שאו היה לו תלמיד חבר כראמרינן בפ' מי שבאת רבן עזאי תלמיד חבר הי' עקיבא מדקא"ל שבאת ולא קאמר שבא ר' • אבל אין לפרש דדייק משום דלית לן לאוקמי לשלוג תייתי בג' דינין ח לוקין שי' פיסא משום נדה הי' וחייא בילדותו משום כתם ובזקנותו מיחר מכלומא"ג שלא להפלינ כ"כ בין בסבות ר' לסבות ר' חייא דע"כ ר' יוסי מסדר לגמרי בוקר דלקמן דמייתי עלה הקי ר' יוסי אשר בין כך ובין כך מתורים חייט לגמרי כדפרש לקמן בפרק חאשה • ומיהו ר"ח פ"ר דר' יוסי לאו דוקא: מגיחין דברי הרב • תיפה והאמרינן בפ' זה בורר אילו היה ר' יוסי קיים כפוף ויושב לפני רבי מפרש רשב"ם מפני כבוד נשאותו • ור"ת מפרש דלטוף נתחכם רבי ביוחר כשנעשה ראש ישיבה ידוב התלמידים כראמרינן הכא דשכיחי רבנן פפיה דסתרדו שמשתתיה כראמרינן נמי בעלמא הרבה לפרתי מרבותי ומתלמידי יותר מכולם: מאי אחר אחר אחר • תיפה לפה לי שיעורא דאחר אחר דכיון דאשמעינן זמן דאחר מסילא ידעינן דאפי' בדקה הר"

מוסף רש"י

שהיתה עושה צריכה. מעלה מים, עומדת טמאה. דלמידי דדחיק לה עלמא דמעמד המים ולא יכלה לעלות, הדור מי רגליס למקור ואיימי דס, יושבת טהורה. דמכה יש לה במקום מי רגליס, שאין דרך דם נדה לצאת עם מי רגליס (לקמן מז:).

משל לשמש. אחר, ועד. קדין שמקנחת בו (לעיל יב.).

וסת שאמרו לקינוח. מבחוץ, אם נקיטת מלאה דם בכשיעור הזה מיריס מטמאת, אבל אם בבדיקה מלאה כבר אחר כשיעור, שכבר לא בלד המשקוף עומד אלא כדיה אותאזאו ויש כאן שיעור עדף כדי הבאה מידה למשקוף, ואשם תלוי אינה ולא מטמאת (שם).

ע"ל דחגן

נקמן מז: נמב

[ניל יב:]

[כריתות יב:]

הגהות הב"ח

(א) גמ' מפי' ר' אלעזר בר' נחוס: (ב) שם מאי אחר אחר דאמר ומא: (ג) רש"י ד"ה שעושה וכו' רבה הוא ומיהם: (ד) תוס' ד"ה היאך וכו' בפ' זה טורד ל"ב בדף כ"ד וכן בפ' כמה מקומות בדף לא ולשם פ' רבי"ש בסוף מפני כבוד בכריתות פ':

גליון הש"ס

גמ' מבחנת ליה כו' • כעין זה ברכות לא פ"ל ומ"ל: שבת אמר רב מגדא מאי אחר אחר וכו' • כעין זה מיר דף מו ע"ב: רש"ר ד"ה ל"ן וכו' אבל בשבת ד"ה ל"ן וכו' אבל בכל כדי שתרד וכו' • עי' רש"י נקמן דף מ ע"ב ד"ה נעלה נאשם תלוי וכו' וכיומא דף ו ע"ל ברש"י ד"ה אלא נאחר אחר:

ע"ל מטמאה אפי' לרבנן: וקשיא כו'

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com